



ҚАЗАҚСТАН ҰЛТТЫҚ БАНКІ

# САЛАЛЫҚ КОНЪЮНКТУРАЛЫҚ ШОЛУ

Кәсіпорындар пікіртерімінің нәтижелері

(салалар: тау-кен өндіру және өңдеу өнеркәсібі, құрылыс,  
сауда, көлік және қойма)

2019 жылғы I тоқсан

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің  
Зерттеулер және статистика департаменті

## Жалпы ақпарат

### I. Экономикалық жағдайларды бағалау:

- саладағы бәсекелестік (4-бет)
- инвестициялық белсенділік жағдайлары (5-бет)
- валюта бағамының әсері (6-бет)
- кредиттеу талаптары (7-бет)

### II. Кәсіпорындар қызметінің нақты көрсеткіштерін бағалау

- өнімге сұраныс, оның бағасы, көлемі (8-бет)
- өндірістік қуаттың жүктеме деңгейі (9-бет)
- кәсіпорындардың қаржылық көрсеткіштері (10-11-бет)
- саладағы борыштық ауыртпалық (12-бет)
- еңбекақы мен жұмыспен қамту (13-бет)

## Қорытынды

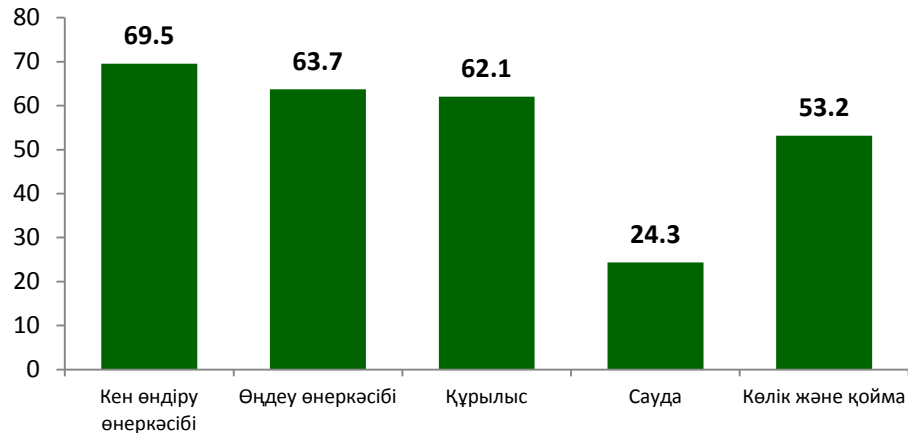
**Пікіртерім жөніндегі мәліметтер**

Пікіртерім мақсаты	➤ Салалардағы бизнестің конъюнктурасындағы негізгі үрдістерді анықтау
Респонденттер	➤ Кәсіпорындардың басшылары, қаржы бөлімдерінің қызметкерлері
Пікіртерім әдісі	➤ Сауалнама жүргізу
Пікіртерім жүргізу кезеңі	➤ 2019 жылғы 1 тоқсан

**Іріктеу туралы мәліметтер**

Тау-кен өндіру өнеркәсібінің кәсіпорындары	➤ 187
Өңдеу өнеркәсібінің кәсіпорындары	➤ 705
Құрылыс кәсіпорындары	➤ 340
Сауда саласының кәсіпорындары	➤ 871
Көлік және қоймаға жинау кәсіпорындары	➤ 250
Іріктеу бойынша кәсіпорындардың барлығы	➤ 2 353
<b>Мониторингке қатысушылардың барлығы</b>	<b>➤ 3 190</b>

1-график. Ірі және орта кәсіпорындардың үлесі, %



2019 жылдың 1-тоқсанында қарастырылып отырған салалардың кәсіпорындарына қарағанда **сауда** саласының кәсіпорындары үшін басқа кәсіпорындар тарапынан нарықтық бәсекелестік бизнес жүргізуге негізгі кедергі (айналым және негізгі қаражатты қаржыландыруды шектейтін фактор) болып қалып отыр. Сауда саласында бәсекелестіктің жағымсыз әсерін сезіп отырған кәсіпорындар үлесі басқа салаларға қарағанда әлдеқайда жоғары. Егер саудада аталған кәсіпорындардың үлесі 33,5% құраса, онда тау-кен өндіру өнеркәсібінде аталған көрсеткіш 10,7%-ды құрайды.

**Тау-кен өнеркәсібі** бойынша іріктеу негізінен ірі және орта кәсіпорындар арқылы көрсетіліп отыр (69,5%). Оның басым бөлігін мұнай және табиғи газ өндіру, металл кендері, сондай-ақ тау-кен өнеркәсібінде техникалық қызмет көрсететін кәсіпорындар құрайды.

**Өңдеу өнеркәсібінде** ірі және орта кәсіпорындар сала кәсіпорындарының жалпы санының 63,7%-ын құрайды. Сала бойынша өндіріс көлемінің басым бөлігін металлургиялық өнеркәсіп кәсіпорындары өндіреді.

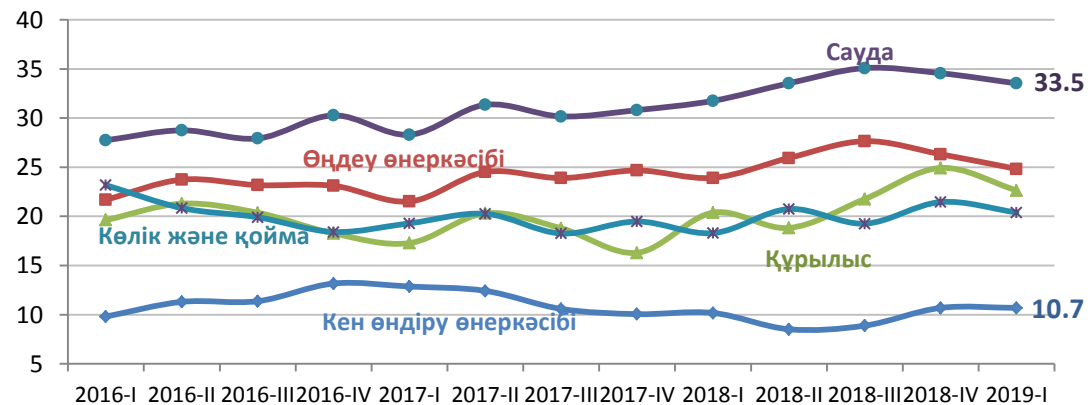
**Құрылыс** саласында да ірі және орта кәсіпорындар іріктеменің басым бөлігін құрайды (62,1%).

**Көлік және қойма саласы** бойынша іріктеменің жартысынан астамы ірі және орта кәсіпорындар (53,2%), олардың көбі мұнай және мұнай өнімдерін құбыржол арқылы тасымалдау қызметтерін көрсетеді. Олардың ішінде табиғи монополия субъектілеріне жататын кәсіпорындар аз емес.

**Сауда саласы** бойынша іріктеуде де басты іріктеудегідей ірі және орта кәсіпорындардың үлесі жоғары емес (24,3%).

Аталған салалар бойынша іріктеме репрезентативтілігі\* 54,9% құрайды.

2-график. Нарықтық бәсекелестік кәсіпорынның даму мүмкіндігін шектеуші фактор болып табылатын кәсіпорындардың үлесі, %



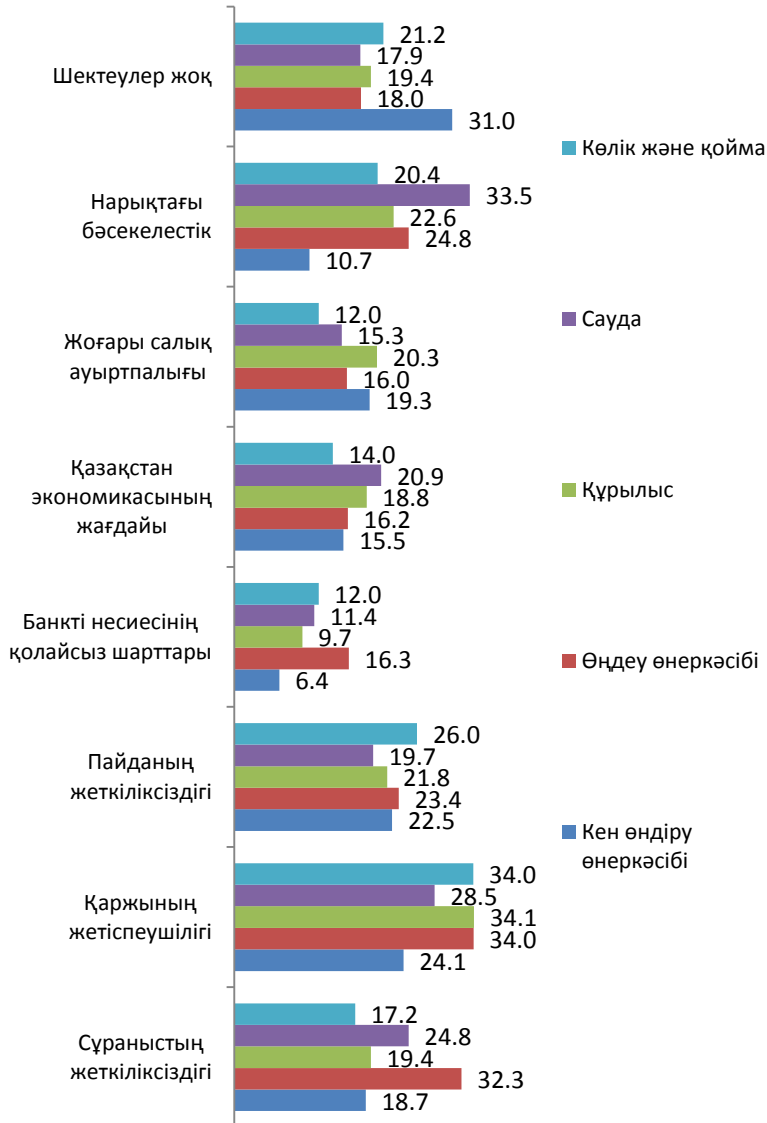
\* ҚРҰБ кәсіпорындары мониторингіндегі репрезентативтілігі мына формула бойынша бағаланады:

$$\frac{ШК \text{ ӨСТ} / БЖ \text{ ӨСТ}}{100}$$

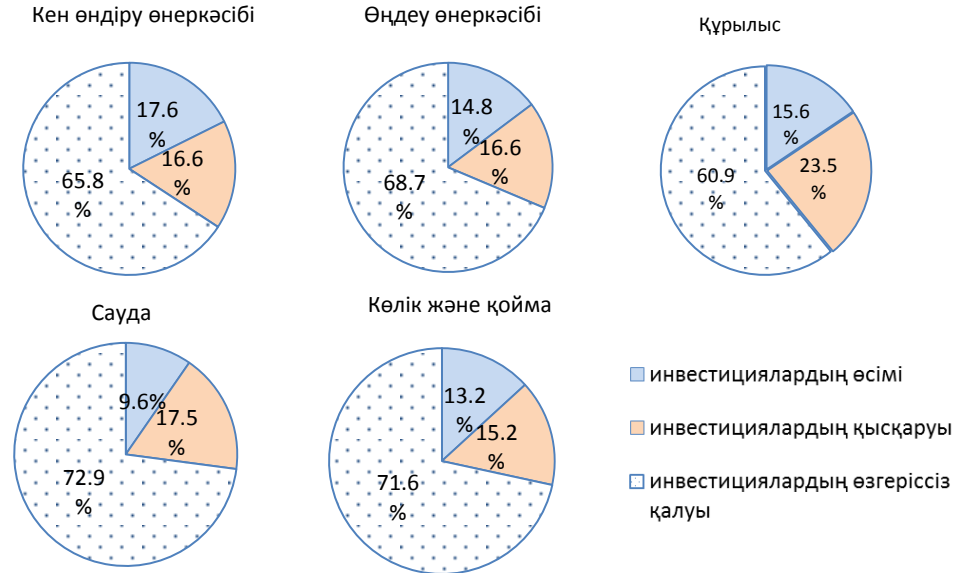
мұндағы, МҚК ӨСТ – ҚРҰБ мониторингіне қатысушы кәсіпорындардың өнімдерін сатудан түскен кіріс (ӨСТ); БЖ ӨСТ – ҰЭМ СК деректері бойынша ӨСТ

# Экономикалық жағдайларды бағалау: Инвестициялық белсенділік жағдайлары

3-график. Кәсіпорындардың инвестициялық белсенділіктерін шектеу, %



4-график. Шығару өскен кезде кәсіпорындардың инвестициялардың өзгерісі бойынша күтулері, %



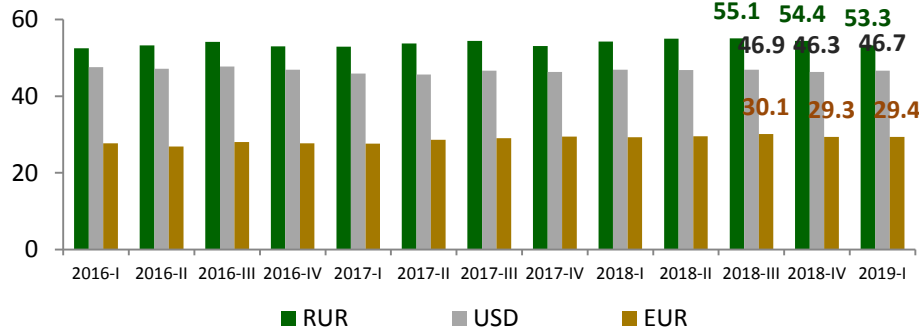
Кәсіпорындардың көпшілігі үшін инвестициялық белсенділікті шектейтін басты себептердің бірі **қаржы ресурстарының жетіспеушілігі** болып табылады.

Сауда кәсіпорындары үшін ең маңызды шектеуші фактор басқа кәсіпорындар тарапынан нарықтық бәсекелестік болып табылады, ал өңдеуші өнеркәсіп кәсіпорындары үшін - олардың өнімдеріне деген сұраныстың жеткіліксіздігі. Кен өндіру өнеркәсібінің кәсіпорындарының көпшілігі үшін ешқандай шектеулер жоқ.

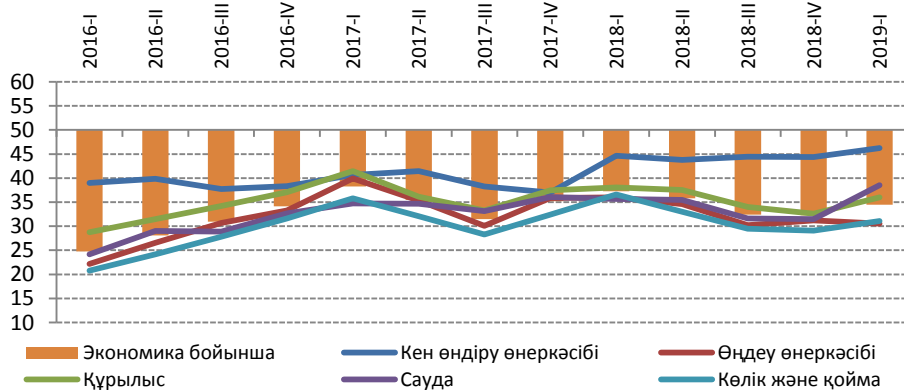
Алдағы 12 айда барлық секторлар бойынша қаржыландыру өзгеріссіз қалады, сонымен бірге кен өндіру саласында қаржыландырудың ең үлкен өсімі, ал саудада ең төмен өсімі күтілуде. Негізгі капиталға жіберілетін инвестициялардың көлемінің ең көп төмендеуді құрылыс саласында күтілуде. Кен өндіру өнеркәсібінен басқа қарастырылып отырған салалардың бәрінде инвестиция көлемін төмендетуді жоспарлап отырған кәсіпорындар үлесі оларды арттыруды жоспарлап отырған кәсіпорындар үлесінен артық.

Қаржыландырудың негізгі көздері бұрынғысынша кәсіпорындардың **меншікті қаражаты** болып табылады

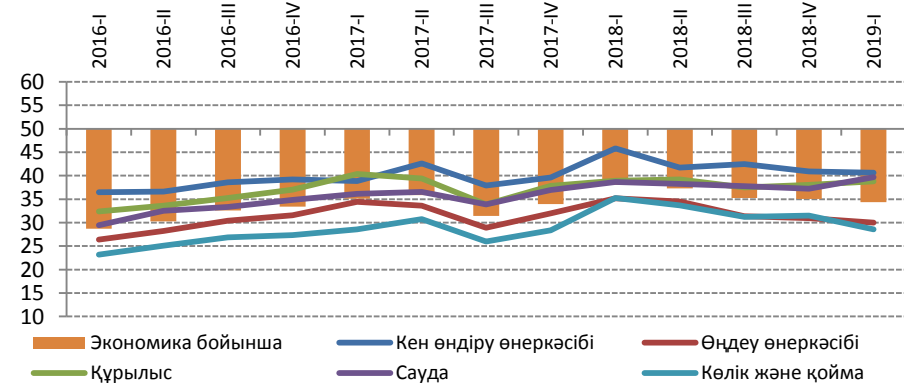
5-график. Есептеуде шетел валютасын қолдану (кәсіпорындардың үлесі, %)



6-график. Теңгенің АҚШ долларына бағамының өзгеруінің кәсіпорындардың қызметіне ықпалы (тоқсан ішінде салалар бойынша ДИ\*)



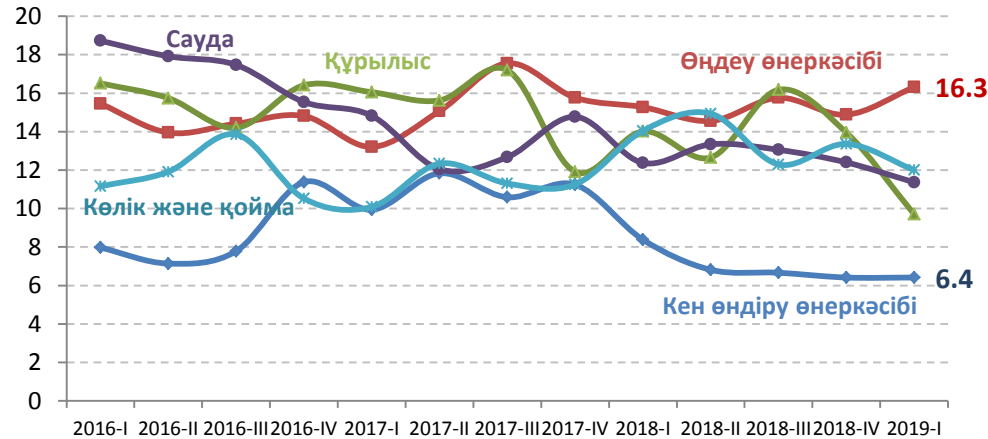
7-график. Теңгенің Ресей рубліне бағамының өзгеруінің кәсіпорының қызметіне ықпалы (тоқсан ішінде салалар бойынша ДИ\*)



2019 жылдың 1-тоқсанында өңдеу өнеркәсібінен басқа салалардың бәрінде теңгенің АҚШ долларына қатысты бағамының шаруашылық қызметіне кері әсері төмендеді. Ал теңге бағамының ресей рубліне қатысты өзгерісінің әсері әртарап болды: құрылыс саласы мен сауда саласының кәсіпорындары үшін кері әсер төмендесе, көлік және қоймалау, сондай-ақ өңдеу өнеркәсібінің кәсіпорындары кері әсердің күшейгенін айтады. Аталған саланың кәсіпорындары үшін валюта бағамының өзгерісінің ең көп кері әсері, ал өңдеу өнеркәсібінің кәсіпорындарына ең аз әсері тиді.

\* – ДИ, диффузиялық индекс 50 деңгейінен неғұрлым жоғары (төмен) болса, көрсеткіштің ықпалы соғұрлым оң (теріс), 50 деңгейі ықпалдың болмауын білдіреді

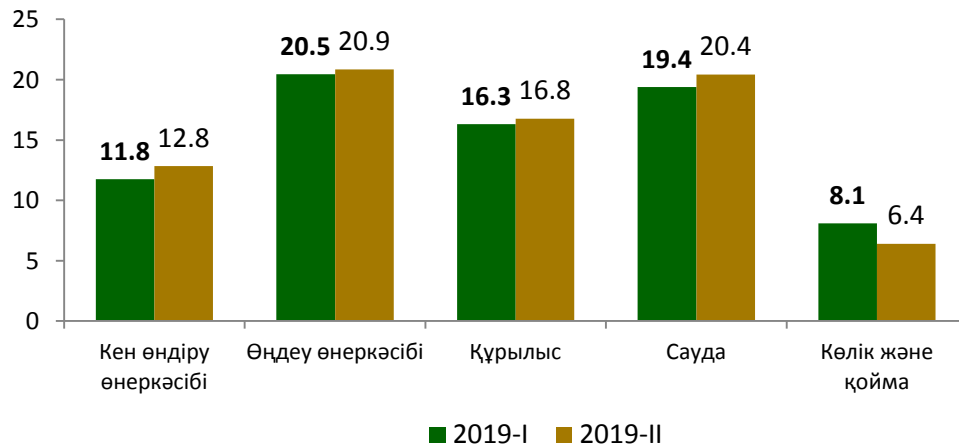
**8-график. Банктік кредиттеудің шарттары тиімсіз кәсіпорындардың үлесі, %**



**1-кесте. Кредиттеудің орташа мөлшерлемесі, %**

	Теңгемен		Шетел валютасымен	
	нақты	Қол жетімді	нақты	Қол жетімді
Тау-кен өндіру өнеркәсібі	13.0	5.8	4.2	2.9
Өңдеуші өнеркәсіп	11.3	7.1	7.8	3.8
Құрылыс	14.1	7.3	8.3	2.7
Сауда	13.2	8.2	7.7	3.6
Көлік және қойма	12.3	6.1	6.8	2.6

**9-график. 2018ж. 3-тоқсанда және 2018ж. 4-тоқсанда несиелендірілу ниеті бар кәсіпорындар, %**

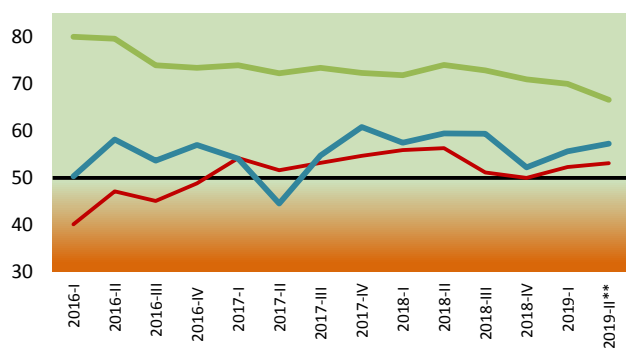


2019 жылдың 1-тоқсанында респонденттердің көпшілігінің пікірі бойынша банктердің кредиттеу шарттарын өткен тоқсанға қарағанда жақсырақ болды. Теңгемен алынған кредиттер бойынша ең төменгі орташа пайыздық мөлшерлемелер (11,3%) өңдеу өнеркәсібінде орын алғанына қарамастан, өңдеу өнеркәсібінде несиелендіру шарттарын тиімсіз деп бағаланып отырған кәсіпорындардың үлесі басқа салаларға қарағанда жоғарырақ (16,3%). Ондай кәсіпорындардың үлесі тау кен өндіру өнеркәсібінде ең төмен болып табылады (6,4%), және салада бұл көрсеткіштің төмендеу тенденциясы байқалады. Сонымен қатар шетел валютасымен берілген несиелер бойынша ең төменгі орташа мөлшерлеме кен өндіру өнеркәсібінде орын алды.

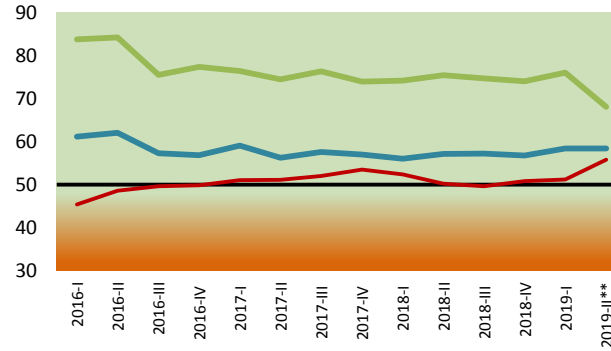
2019 жылдың 2-тоқсанында несиелендірілу ниеті кәсіпорындардың үлесі ең көп өңдеу өнеркәсібінде және сауда саласында (20,9% және 20,4%, сәйкесінше), үлесі ең төмен көлік және қойма саласында (6,4%).

# Кәсіпорындар қызметінің нақты көрсеткіштерін бағалау: Өнімге сұраныс, оның бағасы, көлемі

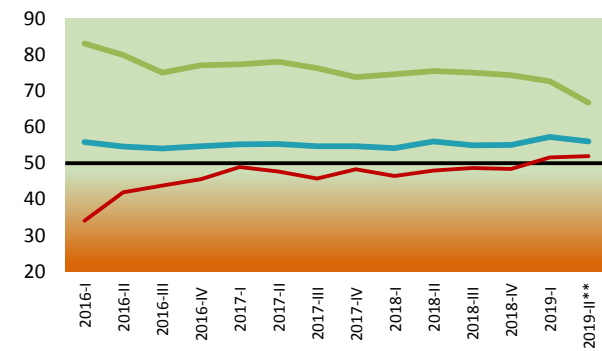
10-график. Тау-кен өндіру өнеркәсібі, ДИ\*



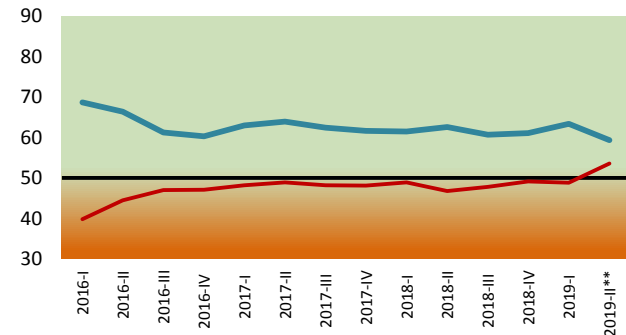
11-график. Өңдеуші өнеркәсіп, ДИ



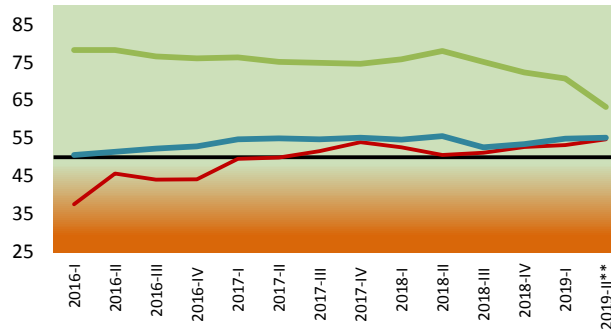
12-график. Құрылыс, ДИ



13-график. Сауда, ДИ



14-график. Көлік және қойма, ДИ



— Сұраныс      — Дайын өнім бағасы      — Шикізаттар бағасы

2019 жылдың 1-тоқсанында **дайын өнімге деген** сұраныстың өсуін сауда саласынан басқа салалардың кәсіпорындарының бәрі айтып отыр. Сауда саласында ДИ әлі төмендеу аясында қалып отыр. Сұраныстың ең жоғарғы өсу қарқыны кен өндіру өнеркәсібінде және көлік және қоймалау саласында орын алды. Құрылыс саласында ДИ өсу аясына өтті. Өңдеу саласында сұраныс айтарлықтай өзгерген жоқ.

2019 жылдың 1 - тоқсанында **шикізат пен материалдардың** бағасының өсу қарқыны күтілгендей жалпы бәсеңдеді. Тек өңдеу өнеркәсібінде, керісінше, шикізат пен материалдар бағалары жоғарылады. Бұған қарамастан қарастырылып отырған салалардың бәрінде **дайын өнімді сату бағасы** көтерілді, бұл сұраныстың жоғарылауымен байланысты болу керек.

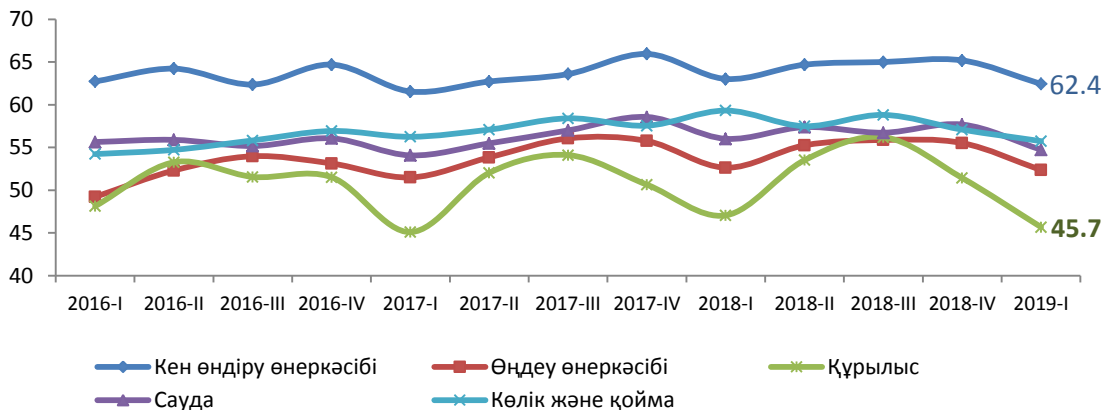
2019 жылдың 2-тоқсанында кәсіпорындардың күтімі оптимисті. Талдау жасалып отырған кәсіпорындардың бәрі өздерінің өніміне сұраныстың жоғарылауын және шикізат пен материалдар бағасының өсу қарқынының бәсеңдеуін күтуде. Сонымен қатар сауда саласында бағаның өсу қарқынының бәсеңдеуі күтілуде.

\*– ДИ, диффузиялық индекс 50 деңгейінен неғұрлым жоғары (төмен) болса, көрсеткіштің ықпалы соғұрлым оң (теріс), 50 деңгейі ықпалдың болмауын білдіреді

\*\* - 2019 жылдың 2-ші тоқсаны үшін кәсіпорындардың күтулері келтірілген.



15-график. Салалар бойынша өндірістік қуаттардың орташа алынған жүктемесі, %



2019 жылдың 1-тоқсанында барлық қарастырылып отырған салаларда өндірістік қуат жүктемесінің (ӨҚЖ) төмендеуі орын алды.

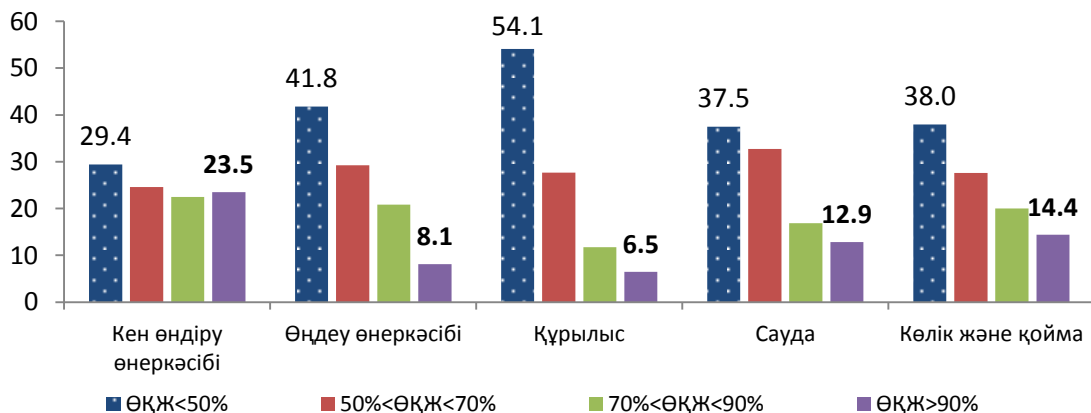
Өткен тоқсанда өндірістік қуатты барынша жүктеген (ӨҚЖ $\geq$ 90%) кәсіпорындар **тау-кен өнеркәсібінде** басым болды (23,5%). Бұндай кәсіпорындардың үлесі өңдеу өнеркәсібі мен құрылыс саласында әлдеқайда төмен (сәйкесінше 6,5% және 8,1%).

Құрылыс саласы кәсіпорындарының көпшілігінің (54,1%), сондай-ақ, өңдеу өнеркәсібі (41,8%) кәсіпорындарының көпшілігінің өндірістік қуатты жүктеу деңгейі 50%-дан төмен.

Нәтижесінде орташа өндірістік қуаттарды пайдаланудың ең жоғары деңгейі **тау-кен өнеркәсібінде** сақталып отыр (62,4%). Өндірістік потенциалын ең аз қолданатын құрылыс саласы болып отыр (45,7%). Бұл ретте, құрылыс саласындағы ӨҚЖ динамикасының құбылмалылығы саланың маусымдық факторларға тәуелділігімен байланысты болғанымен түсіндіріледі.

Қалған салаларда орташа қуатты пайдалану деңгейі 53% - 58% аралығында.

16-график. Өндірістік қуат жүктемесінің 2019 жылғы 1-тоқсандағы деңгейі, кәсіпорындар үлесі %-бен



# Кәсіпорындар қызметінің нақты көрсеткіштерін бағалау: Кәсіпорындардың қаржылық көрсеткіштері

**2-кесте. Негізгі көрсеткіштердің медианалақ мәні\***

	АӨК	ЖТҚК	ААК	СР**	ӨҚК	ААҚҰ, %
Тау-кен өнеркәсібі	1.04	1.07	0.11	43.2	0.37	41.8
Өңдеуші өнеркәсіп	1.10	1.20	0.13	18.3	0.33	68.9
Құрылыс	1.00	1.06	0.04	17.8	0.20	77.7
Сауда	1.09	1.10	0.23	18.4	0.12	99.3
Көлік және қойма	1.00	1.22	0.11	20.3	0.41	28.3

Кәсіпорындардың қаржы-шаруашылық қызметінің негізгі көрсеткіштері 2019 жылғы 1-тоқсанда былайша қалыптасты:

- өңдеуші өнеркәсіп және сауда кәсіпорындарының өтімділігі ең жоғары болып табылады (АӨК сәйкесінше, 1,10 және 1,09);
- төлем қабілеттілігі ең жоғары болып өңдеуші өнеркәсіп және көлік және қойма саласының кәсіпорындары табылады (ЖТҚК = 1,20 және 1,22);
- іскерлік белсенділік сауда саласында басқаларына қарағанда айтарлықтай жоғары (ААК = 0,23);
- тау-кен өндіру өнеркәсібі саласының кәсіпорындарының рентабельділігі ең жоғары (СР=43,2%), ең төмен көрсеткіш – құрылыс саласында (СР=17,8%);
- инвестициялауды меншікті қаражаттың есебінен қаржыландыру мүмкіндігі «Көлік және қоймаға сақтау» саласының, тау-кен өндіру және өңдеу өнеркәсібінің кәсіпорындарында жоғарырақ (ӨҚК сәйкесінше, 0,41, 0,37 және 0,33);
- сауда және құрылыс саласы кәсіпорындарының активтерінің басым бөлігі айналым қаражаты болып табылады (ААҚҰ = 99,3% және 77,7%, сәйкесінше).

**3-кесте. Қаржылық көрсеткіштердің сипаттамалары**

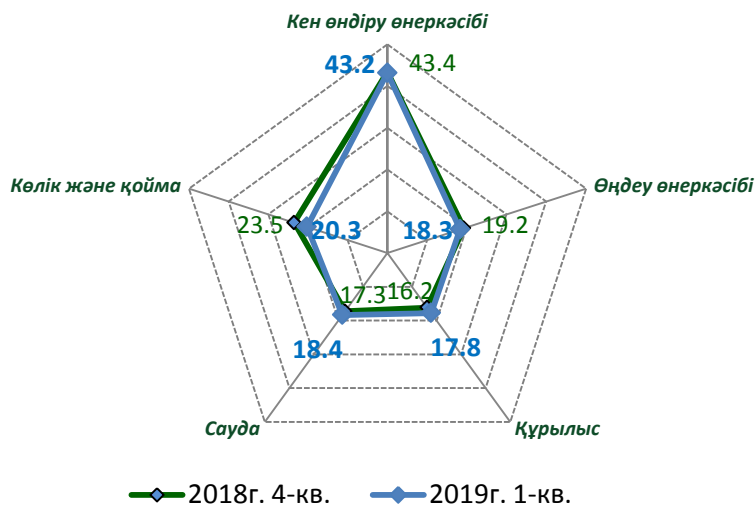
	Есептеу формуласы	Қысқаша сипаттама
АӨК (ағымдағы өтімділік коэффициенті)	Ағымдағы активтер/Қысқа мерзімді міндеттемелер	Компанияның ағымдағы міндеттемелерді (қысқа мерзімді) айналым активтері есебінен ғана өтеу қабілеттілігін сипаттайды. Көрсеткіш неғұрлым жоғары болса, кәсіпорынның төлем жасауға қабілеттілігі солғұрлым жақсы болады. Норматив 1,2-2.
КОП (жалпы төлем жасау қабілеттілік коэффициенті)	Активтер/Міндеттемелер	Кәсіпорынның барлық міндеттемесін (қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді) оның барлық активімен өтеу қабілеттілігін көрсетеді.
ААК (активтердің айналымдылық коэфф-і)	ӨСТ/Активтер <i>ӨСТ – өнімді сатудан түскен түсім</i>	Активтерді пайдалану қарқындылығын (айналым жылдамдығын) көрсетеді. Кәсіпорынның іскерлік белсенділігінің көрсеткіштері ретінде пайдаланылады.
СР (сату рентабельділігі)	(ӨСТ-ӨӨҚ)/ӨСТ <i>ӨӨҚ – өнімнің өзіндік құны</i>	Ұйым түсімінің қандай бөлігі пайданы (салық салынғанға дейінгі) құрайтынын көрсететін ұйым қызметінің қаржылық нәтижелілігінің көрсеткіші
ӨҚК (өзін-өзі қаржыландыру деңгейі)	МК/(МК+Міндеттемелер) <i>МК – меншікті капитал</i>	Меншікті инвестициялық қаражаттың инвестициялауға қажетті жалпы қаражатқа қатынасы
ААҚҰ (активтегі айналым қаражатының үлесі)	Қысқа мерзімді активтер/Активтер*100	Баланстың жалпы өтімділігін бағалауға мүмкіндік береді

\*Орташа деңгейдің экстремалдық мәндердің әсеріне байланысты болуына қатысты медианалық мәндер келтірілген

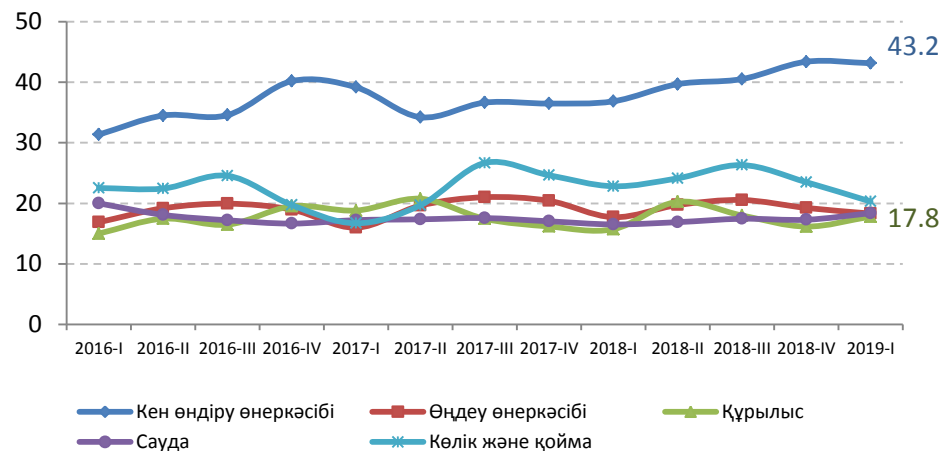
\*\* Пайыздар, салықтар және амортизация төлемдері бойынша шығыстар шегерілгенге дейінгі сату рентабельділігі

# Кәсіпорындар қызметінің нақты көрсеткіштерін бағалау: Кәсіпорындардың қаржылық көрсеткіштері

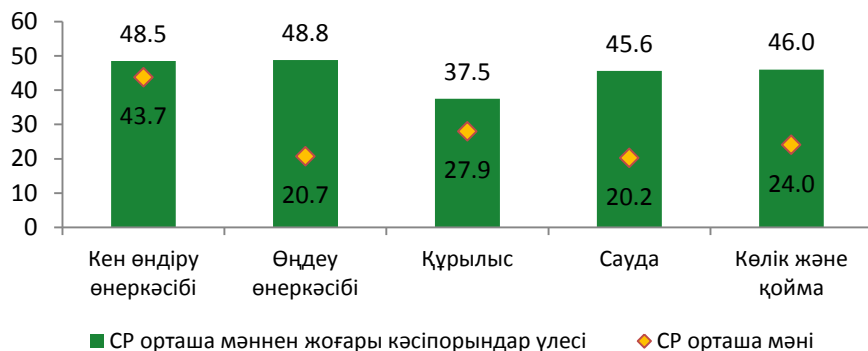
17-график. Сатудың орташа рентабельділігі \*,%



18-график. Сату рентабельділігінің динамикасы, %



19-график. Сала сату рентабельділігі орташа мәннен\*\* жоғары пайда кәсіпорындардың үлесі, %



2019 жылдың 1-тоқсанында орташа медианалық сату рентабелділігі (пайыздар, салықтар және амортизация төлемдері бойынша шығыстар шегерілгенге дейінгі) қарастырылып отырған салаларда айтарлықтай өзгерген жоқ. Көрсеткіштің ең көп төмендеуі «көлік және қоймалау» саласында орын алды (2018-жылдың 4-тоқсанындағы 23,5%-дан 2019-жылдың 1-тоқсанында 20,3%-ға дейін).

Кәсіпорындардың деректері бойынша ең жоғары рентабелділік тау-кен өндіру өнеркәсібінде: орташа медианалық рентабелділік бұл салада 2019 жылғы 1-тоқсанда 43,2%-ды құрады, ал құрылыс саласында көрсеткіш айтарлықтай төмен болды (17,8%). Сауда және өңдеу өнеркәсібінде рентабелділіктің орташа мәні аздап жоғары (сәйкесінше, 18,4% және 18,3%).

Құрылыс саласындағы кәсіпорындардың көпшілігінің рентабелділігі сала бойынша орташа арифметикалық мәннен төмен.

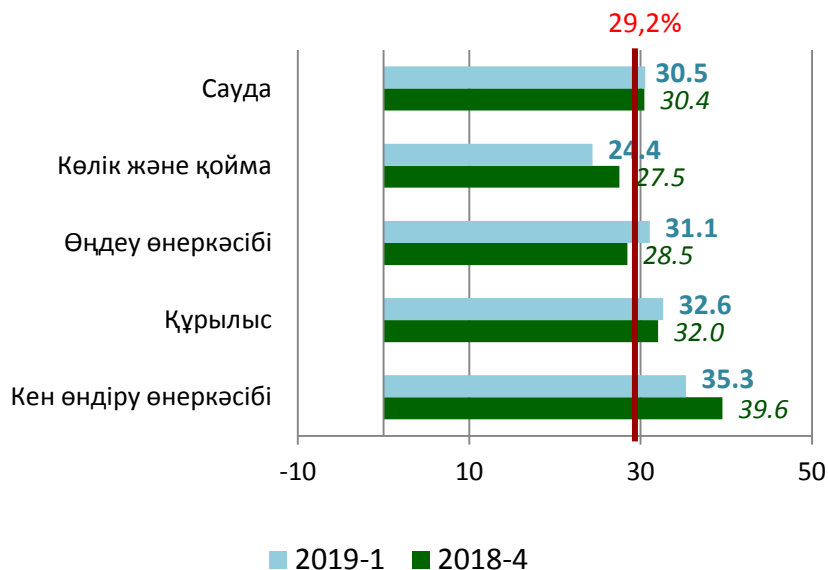
\* Орташа деңгейдің экстремалдық мәндердің әсеріне байланысты болуына қатысты медианалық мәндер келтірілген

\*\* Орташа арифметикалық мән

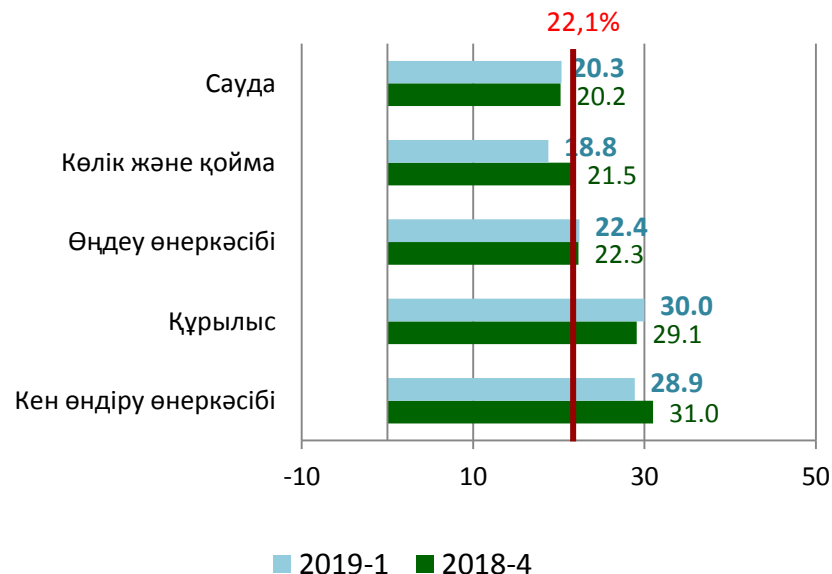
# Кәсіпорындар қызметінің нақты көрсеткіштерін бағалау: Салалардағы борыштық ауыртпалық

Банк секторынан тыс, яғни жеткізушілермен, мердігерлермен, тапсырыс берушілермен, сатып алушылармен және т.с. өзара есеп айырысуға байланысты мерзімі өткен берешекке қатысты ахуал өңдеу өнеркәсібінде және құрылыста нашарлап, кен өнеркәсібі мен көлік және қоймалау саласында жақсарды. Экономика бойынша мерзімі өткен (90 күннен астам) **дебиторлық берешегі** бар кәсіпорындар үлесі 29,2%, ал мерзімі өткен **кредиторлық берешегі** бар кәсіпорындар үлесі 22,1%-ды құрады. Дебиторлық берешегі бар кәсіпорындардың көпшілігі тау-кен өнеркәсібінде, мұндағы кәсіпорындарының 35,3%-ында мерзімі өткен берешек бар (2018 жылдың 4-тоқсанында олардың үлесі 39,6% болған), көлік және қойма саласында көрсеткіш айтарлықтай төмен (24,4%). Мерзімі өткен кредиторлық берешегі бар кәсіпорындар үлесі құрылыс және тау-кен өндіру өнеркәсібінде басқа салаларға қарағанда жоғарырақ (30,0% және 28,9%, сәйкесінше). Мерзімі өткен дебиторлық берешегі бар кәсіпорындардың үлесі қарастырылып отырған салалардың бәрінде мерзімі өткен кредиторлық берешегі бар кәсіпорындарға қарағанда жоғары.

20-график. Мерзімі өткен дебиторлық берешек (%)

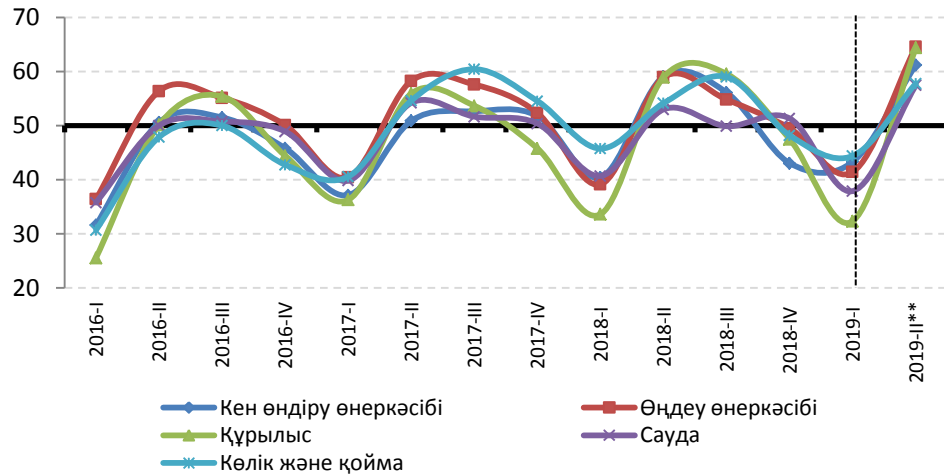


21-график. Мерзімі өткен кредиторлық берешек (%)

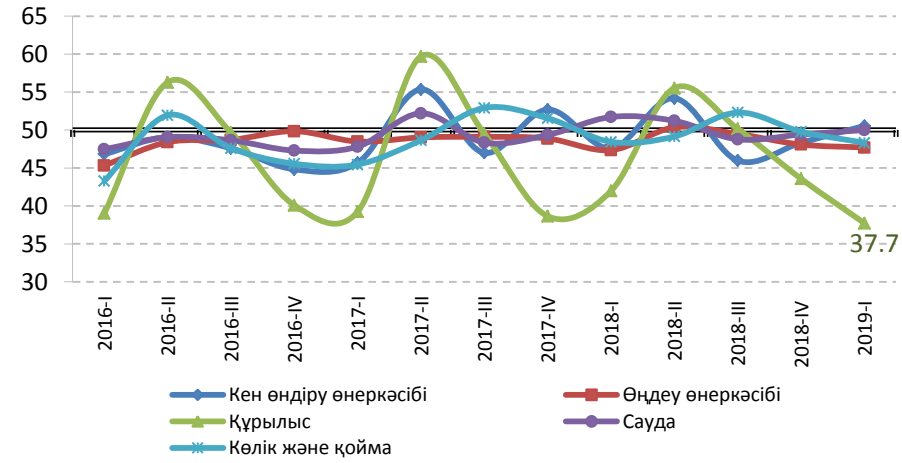


# Кәсіпорындар қызметінің нақты көрсеткіштерін бағалау: Еңбекақы мен жұмыспен қамту

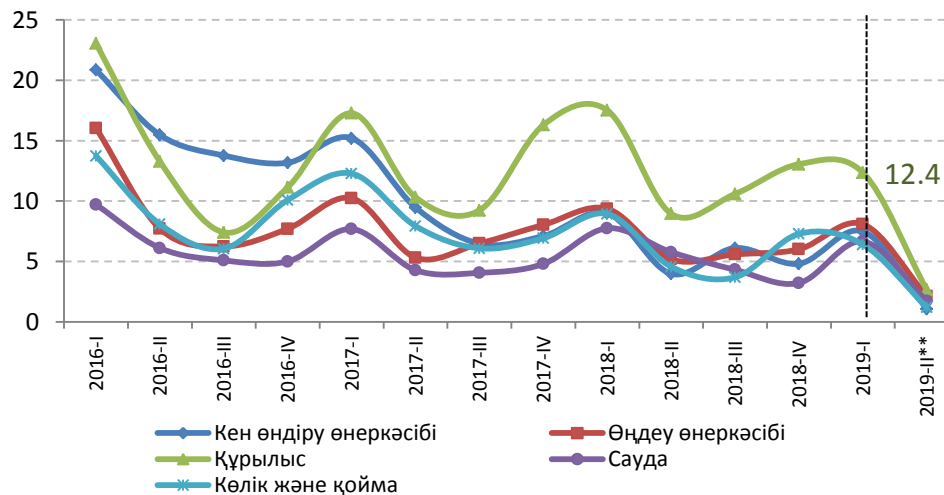
22-график. Өндіріс көлемінің өзгерісі, ДИ %



24-график. Жұмыспен қамту санының серпіні, ДИ \*



23-график. Орташа жалақыны төмендеткен кәсіпорындардың үлесі, %



Өндіріс көлемінің 2019 жылдың 1-тоқсанындағы төмендеуі орташа жалақының өзгерісіне септігін тигізді: Кен өндіру өнеркәсібі, өңдеуші өнеркәсіпте және сауда саласында орташа жалақыны төмендеткен кәсіпорындар үлесі артты. Құрылыс саласында өндіріс көлемі ең көп төмендеді, сондай-ақ орташа жалақысы төмендеген кәсіпорындардың ең көп үлесі құрылыс саласында орын алды (кәсіпорындардың 12,4%-ы орташа жалақыны төмендетті). Басқа салаларда көрсеткіш 6-8% құрайды.

Қызметкерлер саны қарастырылып отырған салаларда айтарлықтай өзгерген жоқ, тек құрылыс саласында біраз қысқару байқалды, ДИ 37,7-ге дейін төмендеді. Құрылыс саласында қызметкерлер санының өзгерісі айқын маусымдық сипатқа ие.

2019 жылдың 2-тоқсанында барлық сала кәсіпорындары өндіріс көлемінің қалпына келуін және орташа жалақының өсуін күтуде.

\* – ДИ, диффузиялық индекс, 50 деңгейінен қаншалықты жоғары (төмен) болса, көрсеткіштің оң (теріс) әсер етуі соншалықты, 50 деңгейі әсер етудің болмағанын білдіреді

- **Бәсекелестіктің ең жоғары дәрежесі** сауда саласында.
- **Айырбастау бағамының** серпіні жалпы алғанда кәсіпорындардың қызметіне теріс әсер етеді. Дегенмен, 2019 жылдың 1-тоқсанында теңгенің **АҚШ долларына** қатысты бағамының шаруашылық қызметіне кері әсері төмендеді. Ал теңге бағамының **ресей рубліне** қатысты өзгерісінің көлік және қоймалау, сондай-ақ өңдеу өнеркәсібінің кәсіпорындары үшін кері әсері күшейді. Ең төмен кері әсер тау-кен өндіру өнеркәсібіне, ең көп кері әсер өңдеу өнеркәсібі мен көлік және қоймалау саласына тиіп отыр.
- Ең қолайлы **несиелеу шарттары** тау-кен өндіру өнеркәсібінде, қолайсыз талаптар өңдеу өнеркәсібінде байқалып отыр. Осы саладағы кәсіпорындардың 16,3%-на жуығы үшін шарттар «тиімсіз» болып табылады.
- **Өндірістік қуаттардың** ең жоғары **жүктемесі** тау-кен өндіру өнеркәсібінде.
- Тау-кен өндіру өнеркәсібінде **сату рентабельділігі** басқа салаларға қарағанда жоғары.
- Тау-кен өндіру өнеркәсібі мен көлік және қоймалау саласында мерзімі өткен **кредиторлық және дебиторлық берешегі** бар кәсіпорындардың үлесі төмендеді, ал құрылыс және өңдеу өнеркәсібінде олардың үлесі азын-аулақ жоғарылады.
- Кәсіпорындардың көпшілігі 2019 жылдың 2-тоқсанында **өндіретін өнімге сұраныстың** жоғарылауын және **шикізаттар мен материалдарға бағаның** өсу қарқынының бәсеңдеуін күтуде. Сонымен қатар кәсіпорындар жіберілетін **өнімнің бағасының** өсу қарқынын өзгеріссіз қалтырып **өндірілетін өнімнің көлемін** көбейтуді жоспарлайды.